

Acta Beregsasiensis

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II

A Scholarly Annual
of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute

2010
IX. évfolyam, 1. kötet
Том IX, № 1
Volume IX, № 1

Acta Beregsasiensis

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

2010/1
IX. évfolyam, 1. kötet / Том ІХ, № 1

SZERKESZTÉS: Kohut Attila, Penckófer János

РЕДАКЦІЯ: Когут А., Пенцкофер І.

KORREKTÚRA: G. Varcaba Ildikó

Коректура: Г. Варцаба І.

TÖRDELES: Garanyi Béla

Верстка: Гороній А.

BORÍTÓ: *K&P*

ОБКЛАДИНКА: *K&P*

A KIADÁSÉRT FELEL: dr. Orosz Ildikó, dr. Soós Kálmán

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК: Орос І., Шовш К.

A KÖTET TANULMÁNYAIBAN ELŐFORDULÓ ÁLLÍTÁSOKÉRT MINDEN ESETBEN A SZERZŐ FELEL.

A kiadvány megjelenését a

támogatta

ISBN: 978-966-7966-89-8

Készült: PoliPrint Kft. Ungvár, Turgenyev u. 2. Felelős vezető: Kovács Dezső

Tartalom

Nyelv- és irodalomtudomány

PETHÓ JÓZSEF: Nyelvi stílus és identitás	7
KOVÁCS SZILVIA: Szókincs és kommunikatív kompetencia	15
ABONYI ANDREA TÍMEA: Lexikai germanizmusok ruszin népnyelvű kiadványokban	21
GAZDAG VILMOS: Szláv nyelvi hatás Beregvidék magyar nyelvjárásaiban	37
ILONA HUSZTI: Analysis of Hungarian and Ukrainian children's English reading errors	49
BÁRÁNY BÉLA: Женщина и война: женский вопрос в романе В. Гроссмана «Жизнь и судьба» и Дж. Джонса «Отныне и вовек»	63

Pedagógia

SZAMBOROVSKZYKNÉ NAGY IBOLYA: Az iskolaügy alakulása a Szovjetunióban a második világháború utáni években (1944–1953)	81
HEVESI TIBOR: A „Statisztika alapjai” témakör feldolgozása számítógép segítségével a középszintű oktatásban	103
BEREGSZÁSI ANIKÓ–SÉRA MAGDOLNA: Magyar vagy ukrán iskola? (Az iskolai tannyelv- választásról egy vizsgálat eredményeinek tükrében)	119
GOGOLA ISTVÁN: A tanári hivatás nehézségei egy kutatás tükrében	127
LECHNER ILONA: Kétnyelvű környezetben történő gyermekkori írott nyelv-elsajátítás elméleti háttere	133
KOMONYI TÍMEA: Egy Rett-szindrómás eset bemutatása	149

Történelem

MOLNÁR FERENC: A ruszin nép szerepe az 1848–49. évi máramarosi események idején ..	155
DOBOS SÁNDOR: Bereg vármegye főispánjának fondja Beregszász XVIII. századi utcanevéről	165
BRAUN LÁSZLÓ: Bercsényi Miklós (1665–1725)	171
HOMOKI DIANNA: Adalékok a Rákóczi-szabadságharc kultuszának forrásaihoz	177

BOROS LÁSZLÓ: Ung vármegyei közművelődési egyesületek és a múzeumügy a XIX. század végén és a XX. század elején	187
SZÓLÓSI NÓRA: A revízió közvetlen hatása Kárpátaljára a korabeli sajtó tükrében (1938–1939)	201
SZENDREY ANITA: Adalékok a beregszászi római katolikus egyház történetéhez (1938–1944)	205

Földrajz, turizmus, kertészettudomány

M. С. ДНІСТРЯНСЬКИЙ: Типологія держав світу за структурно-територіальними параметрами як метод політико-географічного аналізу	221
IZSAK TIBOR: The effect of human work on the environment in the delta of river Borzsa, the right-side branch of the Tisza	233
KAMPÓ ILDIKÓ: Стан та перспективи розвитку сільського туризму на Закарпатті	241
DR. KOMONYI ÉVA: Kárpátalja tájalmafajtáinak pomológiai leírása	245
GÉCSE MÁTYÁS: Termésmennyiség javítása oltott palántával a dinnyetermesztésben.....	255
<i>Eseménynaptár</i>	262

DOBOS SÁNDOR*

Bereg vármegye főispánjának fondja Beregszász XVIII. századi utcaneveiről

Rezümé Beregszász XVIII. századi utcaneveivel kapcsolatban a szakirodalomban kevés utalást találunk, többnyire a város Pap utca és ún. Újváros különálló részéről olvashatunk említéseket. Ugyanakkor a fellelt adatok azt is valószínűsítik, hogy Beregszász 1775-ig hármastagolt-ságú város lehetett, azaz „Főváros”, Új- és Papváros (más néven Paputcza) nevű részekből állt. Az általam vizsgált levéltári forrásanyagok számos adatot tartalmaznak Beregszász XVIII. századi utcaneveire vonatkozóan. Különösen az adóösszeírások és adásvételi, tulajdonviszonyokat rögzítő iratok érdekesek e tekintetben, amelyek alapján a XVIII. század során folyamatosan nyomon követhetjük a város főleg Akasztó, Árok, Árdó, Félszer, Kis, Malom, Pap utcái neveinek előfordulását. Több iratban is találunk olyan utcákat, mint Hatházi, Szénégető és ún. Újvárosi különálló rész (utca). Ugyanakkor egy-egy alkalommal néhány iratban találkozunk olyan utcákkal, mint Barát, Tóth utca, valamint Bereg megye krónikása, Lehoczky Tivadar által sem ismert újabb utcanevekkel, min Újváros és Vége, Újvárosi Sikátor, Kis Kassa vagy a város szerék útja megnevezésekkel. A nevezett utcák és a város későbbi évszázadainak utcanév-feltérképezése céljából elengedhetetlenül szükséges más forrásgyűjtemények vizsgálata.

Резюме На основі аналізу спеціальної літератури автор констатує, що мало даних про назви вулиць Бересас (Берегово) у XVIII столітті. Більше згадуються вулиці Пап та Уйварош. Вивчені матеріали дають можливість стверджувати, що до 1775-го року назване місто мабуть складалося з трьох частин: Фоварош, Уй- і Папварош (тобто Головна, Нова та Церковна). Знайдені автором архівні матеріали містять багато даних про назви вулиць міста у XVIII столітті. Особливо цінними є в цьому плані податкові переписи міського населення, документи купівлі і продажу та про майновий стан. Названі документи підтверджують існування таких вулиць міста: Окосто, Арок, Ордов, Филсер, Кіш, Моллом, Поп, Готгазі, Синигето, Уйварош, Борат і Товт. Автором знайдені і такі назви вулиць, яких не згадує в своїй трьохтомній монографії літописець Береського комітату Тиводор Легоцкі: Уйвароші Шікатор, Кішкочшо.

Ahogy a határrészeket, a dűlőket, erdőket célszerű névvel megkülönböztetni, úgy az emberi települések belső részeit, azaz az utcákat, tereket is rendszerint névvel látták el már igen rég időktől fogva. Ennek természetesen az volt az előfeltétele, hogy a házak sorba rendeződjenek, tehát valóban utcák, terek alakuljanak ki. Így van ez Beregszász esetében is, azonban a város utca- és térneveinek kutatása nehézségekbe ütközik, mert még nem készült olyan átfogó történeti munka, amely a város utca- és térneveinek pontos alakulását mutatná be a különböző évszázadokban. Igaz találunk néhány újságcikket Beregszász utca- és térneveinek XX. századi történetével kapcsolatban, amelyek a rendszerváltás után az utcák, terek történelmi nevének visszaállításáért folytatott politikai-kulturális harc idején születtek, de ezek többnyire az utcák és terek rendszerváltás előtti és utáni neveit rögzítik. Jelen pályamunkában Beregszász XVIII. századi utcaneveinek a szakirodalomban és a levéltári forrásanyagokban számomra fellelhető adatok alapján történő feltérképezésére vállalkoztam.

Beregszász régi történetét tárgyaló szakirodalomban a város utca- és térneveivel kapcsolatban számtalan utalást, adatot találunk, azonban ezek alapján nem lehet teljes egészében feltérképezni a város utca- és térneveinek pontos alakulását a különböző évszázadok során. Ez különösen igaz Beregszász XVIII. századi történetére, amelynek tárgyalása során a szakirodalomban kevés adatot találunk ezekkel kapcsolatban. Csanádi György *Sorsfordító évek*

* A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola történelem szakos, V. évfolyamos hallgatója. A tanulmányt dr. Soós Kálmán lektorálta.

sodrásában¹, Zubánics László *Beregszászi kalauz*² című helytörténeti munkáikban többé-kevésbé részletesen foglalkoznak Beregszász történetével, azonban a város történetének XVIII. századi szakaszának leírása során utca- és térnevekről nem tesznek említést. Botlik József-Dupka György *Magyarlakta települések ezredéve Kárpátalján*³ című történeti munkájukban csak vázlatosan tárgyalják Kárpátalja valamennyi magyarlakta településének, köztük Beregszásznak a történetét is. Csatóry György *Levéltári kalászatok*⁴ című munkája több utalást is tartalmaz Beregszász utcaneveivel kapcsolatban, azonban ezek az 1848–49-es szabadságharc idejére datálódhatnak. Ezen történeti munkákkal szemben forrásértékűnek számít Lehoczky Tivadar 1881-ben megjelent *Beregvármegye monográphiája* című három kötetes műve és a kéziratai alapján megszerkesztett, 1999-ben kiadott *Adalékok Beregszász történetéhez* című mű, amelyekben több utalást is találunk a város XVIII. századi történetének tárgyalása során Beregszász utcaneveiről.

Lehoczky a beregszászi ispotály, azaz a szegényekháza történetének leírása során többször is megemlíti a város Pap utcai és Újvárosi különálló részeit. 1715-ben azt olvashatjuk nála, hogy a Rákóczi-féle szabadságharc után a szepesi kamara Bokros Ferenc katolikus parochus birtokába jutatta az ispotályt, az Újvárosi és Pap utcai jobbágyokkal együtt.⁵ 1752-ben úgy tudja, hogy Hoffner helyi plébános panasza következtében az úriszék még ez évben elhatározta, hogy a Pap utca és Újvárosi lakosok mint a plébános és ispotály alattvalói tegyenek eleget kötelességüknek.⁶ 1755-ben az Újvárosi és Pap utcai lakosok panaszkodása kapcsán írja, gróf Schönborn meghagyta tisztségének, hogy igyekezzen elejét venni a lelkész viszálykodásának.⁷ 1775-ben ugyancsak arról értesít bennünket, hogy a munkácsi uradalom határozata értelmében az Újváros nevű utcabeliek, kik a múlt század első felében külön bíró és tanács hatósága alatt állottak, ezentúl a beregszászi városi tanács hatósága alá tartoznak, mert egy községen belül két tanács nem működhet.⁸ 1774-ben az Árok utcával kapcsolatban olvashatjuk, hogy ugyanezen évben leégett⁹ 1778-ban a (római katolikus) lelkész tulajdonának tárgyalása során írja, hogy a látogatási jegyzőkönyv szerint akkor a lelkész birtokába 3 kaszáló, egy a mezőn, egy aranyos alatt és egy Bereg felől, 3 kert, Búcsún egy telki illetőség, a Pap utcában pedig 18 telek tartozott.¹⁰

A szakirodalom alapján a XVIII. században csak az Árok és Pap utcával, illetve egy ún. Újvárosi különálló résszel (utcával) kapcsolatban találunk adatokat. Azonban joggal feltételezhetjük, hogy a városnak nemcsak ez a három utcája volt, mivel Lehoczky úgy tudja, hogy már korábban, 1699-ben II. Rákóczi Ferenc uradalmához tartozó adófizető polgárainak az összeírása kapcsán Beregszászban a következő utcák voltak: Árok-utcza, Hatházi, más néven Félszer-utcza, Akasztó-utcza, Kis-utcza, Szénégető-utcza, Ardó-utcza, Malom-utcza, Tót-utcza.¹¹ Ugyanakkor azt

¹ Csanádi György: Sorsfordító évek sodrásában. Ungvár, 2004. 16–24. o.

² Zubánics László: Beregszászi kalauz. Beregszász, 2001. 17–19. o.

³ Botlik József-Dupka György: Magyarlakta települések ezredéve Kárpátalján. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1993. 64–70. o.

⁴ Csatóry György: Levéltári kalászatok (tanulmányok, szövegközlemények). Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1993. 118–119. o.

⁵ Lehoczky Tivadar: Adalékok Beregszász történetéhez. Ungvár, 1999. 119. o.

⁶ Uo. 95. o.

⁷ Uo. 96. o.

⁸ Lehoczky Tivadar: Adalékok Beregszász történetéhez. Ungvár, 1999. 53. o.

⁹ Lehoczky Tivadar: Beregvármegye monográphiája. III. kötet, Ungvár, 1881. 107. o.

¹⁰ Uo. 132. o.

¹¹ Uo. 104–105. o. – Az Akasztó-utcával kapcsolatban megjegyzi, hogy annak nevét később Naményi-utczára változtatták.

is leírja, hogy az ún. Újváros külön községet képzett, amellyel kapcsolatban megjegyzi, hogy a XVI. századi okmányok szerint Beregszász hármastagoltságú város lehetett,¹² azaz főváros, Új- és Pap-városi (más néven Pap-utcza) részekből állt.¹³

Beregszász utca- és térneveinek pontos feltérképezése és adatgyűjtés céljából megvizsgáltam a Kárpátaljai Állami Levéltár fondjegyzékét, amelynek során találtam olyan forrásgyűjteményeket, amelyek vélhetően tartalmazhatnak idevonatkozó adatokat. Ezek többek között olyan forrásanyagok, mint Bereg vármegye főispánjának és alispánjának iratai, Beregszász polgármesterének, városi jegyzőjének, rendőrkapitányságának, pénzügyi igazgatásának iratai, valamint Podkarpatszka Rusz levéltári katasztrális térképei.

Az iratanyagok nagyságára való tekintettel Bereg vármegye főispánjának iratait kezdtem áttekinteni, amely 1342-től 1919-ig tartalmaz iratokat a vármegye, s azon belül Beregszász történetével kapcsolatban. Ezen forrásgyűjtemény 1 opiszát tanulmányoztam át, amelynek iratai közül az 1700-as évektől kezdődően találtam olyanokat, amelyek értékes adatokkal szolgáltak Beregszász XVIII. századi utcaneveinek feltérképezéséhez.

Ismeretes a levéltár fondjainak rendezési elve (a fondok kronológiai sorrendben tartalmazzák az iratokat), ezért az általam fellelt anyagban 4 tematikát sikerült csoportosítani.

Az első csoportba az adóösszeírásokat tartalmazó iratokat gyűjtöttem össze. 11 adóívet vizsgáltam meg, amelyekben az adófizetők utcánként vannak összeírva. Az 1. táblázatban foglaltam össze ezen adóösszeírásokban fellelhető utcák neveit:

1. táblázat. Beregszász XVIII. századi adóívei által tartalmazott utcanevek

Sorsz.	Az adóívek dátuma	Utcanevek
1.	1713. január 7-8.	Felszer, Akasztó, Kis, Ardó, Újváros ¹
2.	1720. július-augusztus	Felszer, Akasztó, Ardó, Újváros és Vége ²
3.	1725-28	Felszer, Akasztó, Kis, Ardó ³
4.	1728. május 28.	Felszer, Akasztó, Kis, Ardó ⁴
5.	1744-48	Felszer, Akasztó, Kis, Ardó ⁵
6.	1761	Akasztó, Ardó, Árok, Felszer, Kis, Újváros ⁶
7.	1762	Akasztó, Ardó, Árok, Felszer, Hatházi, Kis ⁷
8.	1767	Árok, Felszer, Újváros ⁸
9.	1768	Ardó, Árok, (...), Hatház, (...), Kis, Malom ⁹
10.	1770. március 15.	Akasztó, Ardó, Felszer, Kis, Újváros és Pap-utcza ¹⁰
11.	1771. április 28.	Ardó, Árok, Felszer, Hatház, Kis ¹¹

¹ F. 10. op. 1. No 407. 2-4. o. ² Uo. No 448. 2-4. o. ³ Uo. No 489. 2-4 o. ⁴ Uo. No 505. 2-4. o. ⁵ Uo. No 653. 1-3. 6-7. 11-12. 14. o. ⁶ Uo. No 901. 1-4. o. ⁷ Uo. No 914. 1-3. o. ⁸ Uo. No 990. 1. 4. 8. o. ⁹ Uo. No 1014. 1-5. o. – a pontokkal jelölt helyeken kiolvashatatlanok az utcanevek. ¹⁰ Uo. No 1047 1. 7. 12-14. o. ¹¹ Uo. No 1072. 43-49. o.

A második csoportot a végrendeletek és személyes iratok alkotják, itt témánkkal kapcsolatban számos adatot találunk. 1716 és 1748 között Csobolya András beregszászi nemes személyes irataiban Beregszász Akasztó- és Hatház-utcáival kapcsolatban találunk utalásokat¹⁴:

¹² Lehoczky Tivadar: Beregvármegye monográfiája. III. kötet, Ungvár, 1881. 106. o.

¹³ „Adalékok Beregszász történetéhez.” Ungvár, 1999. 73. o.

¹⁴ F. 10. op. 1. No 428. 1. 8. o.

- „(...) jöve mi előnkbe Bihari Ilona és Seres Pál, tenni mi előttünk ilyen vallást, hogy az Akasztó-utcán levő telkeket (...) Csobolya Andrásnak és feleségének eladta 15 magyar forintokon.”
- „(...) jöve mi előnkbe Varga Szabó István tenni mi előttünk ilyen vallást, hogy Hatház-utcában levő házát adta és örökösen vallotta Csobolya Andrásnak és feleségének 40 vonás forintokon.”

1736-ban egy bizonyos Tóth Mihály beregszászi lakos által adócsökkentés ügyében íródott kérvényében olvashatjuk, hogy ő a Pap-utcában lakott.¹⁵ 1757-ben Beregszász város Fehér Mihály végrendeletének azonosítása során keletkezett iratában többször találkozunk az Ardó-utcával¹⁶: „(...) Ardó-utcában vagyon féltelek Bíró András szomszédságában, ezt is mert, hogy anyámtól való hagyom a gyermekeimnek; Ardó-utcában vagyon egy házam két telkével együtt hagyom a feleségemnek, éltéig viselje gondját (...)”. 1759-ben Székely János beregszászi nemes végrendeletében olvashatjuk, hogy a Kis-utcában fekvő házát telkestül, Székely János fiának hagyja örökségül, míg a Szénégető-utcán levő fél telkének harmadrészét, a hozzátartozó kenderfölddel együtt, menyére hagyja, hozzávaló hűségéért.¹⁷ 1777-ben Lengyel Andrásné végrendeletében több említést is találunk a Malom-utczáról¹⁸: „(...) Malom-utczában levő házamat telkével együtt hagyom Márton fiamnak, mivel nagyobb lévén talán alkalmasabb lészen gondja viselésére; ugyan ezen utczában az Újvárosi Hidvégi tályon másfél telkemet (...), hagyom a két kisebb fiamnak Andrásnak és Mihálynak (...)”. 1798-ban Kitera János beregszászi lakos tulajdonát rögzítő iratban olvashatjuk többek között, hogy „Árok-utczában vagyon egy házas telke”.¹⁹

A harmadik csoportba a tanúkihallgatási jegyzőkönyvek és a Schönbornok jogsértései következtében keletkezett panasziratokat foglaltam, amelyekben ugyancsak több adatot találunk Beregszász utcaneveivel kapcsolatban. 1721-ben a beregszászi protestáns és római katolikus templomok közötti tulajdonvita ügyében keletkezett jegyzőkönyvben az Újváros és Végéről, illetve a Pap-utczáról találunk említéseket²⁰. 1770-ben a beregszászi Katona Péter ügyében készült tanúkihallgatási jegyzőkönyvben olvashatjuk, hogy „tudja vagy hallott-e a tanú, hogy Félszer-utczán lakó Molnár Mihály, józan és részeg lévén, maga házának utczán, vagy kocsmákon, milyen okból tett káromkodásokat”.²¹ 1772-ben Tóth András ellen elkövetett támadás ügyében Beregszászban készült tanúkihallgatási jegyzőkönyv írja²²: „(...) Újvárosi Tóth András házán a tavasz télen micsoda gyalázat esett, tudja-e a tanú (...)”. 1774. március 15-én Pap Jakab és Márton beregszászi kereskedőknek a Schönbornok intézője ellen készült panasziratából tudjuk meg, hogy a Hatház-utczában élő Zakariás kereskedő régtől fogvást legkisebb árendát sem fizet az uraságnak több társával együtt.²³ 1776-ban a beregszászi kórház építése ügyében keletkezett főispáni rendeletekben több utalást is találunk az Újváros és Pap utczával kapcsolatban²⁴: „(...) Hát az igazé? Hogy az ispotályhoz tartozó Újvárosi és Pap-utczát Beregszász város szakasztotta és inpopulálta volna? Hogy a

¹⁵ F. 10. op. 1. No 566. 1. o.

¹⁶ Uo. No 840. 1. o.

¹⁷ Uo. No 865. 2. o.

¹⁸ Uo. No 1208. 5. o.

¹⁹ Uo. No 1939. 1. o.

²⁰ Uo. No 453. 1–2. o.

²¹ Uo. No 1045. 1. o.

²² Uo. No 1106. 1–2. o.

²³ Uo. No 1145. 1. o.

²⁴ Uo. No 1195. 6. o.

város inpopulálta vagy szakasztotta volna, Újváros és Pap- utczákat azt se nem hallotta se nem tudja a tanú, hanem úgy hallotta, hogy a város kérésére az akkori tettes Földes uraság engede az ispotály és papok szolgálatára a fenn említett utczákat, melyek közül az egyiket ugymint a Pap- utcztát Vég- utczának is hívták. (...)”.

Az utolsó nagy csoportot az adásvételi és más jogügyletekkel kapcsolatos iratok alkotják, amelyekben többnyire a következő esetekben találunk adatokat a város utcaneveivel kapcsolatban. 1715-ben a városi lakosok tulajdonváltásairól készült jegyzőkönyvben azt olvashatjuk, hogy egy bizonyos István deák a maga szabad akaratanál fogva oly vallást tett a városi tanácsa előtt, hogy tudniillik, amely kis szántó földje volt az Akasztó-utca végén adta és vallotta zálogságra.²⁵ Ugyanezen jegyzőkönyvből tudjuk meg, hogy „egy Kézy István nevű beregszászi lakos feleségével egyetértésben, a Félszeren lévő fele telkét, a romlott házával együtt, eladta 38 magyar forintokon”.²⁶ 1769-ben Beregszász város adásvételi és más jogügyleteiben keletkezett irataiban újabb értékes adatokat találunk a város utcaneveivel kapcsolatban:

- „(...) jöve mi előnkbe Dupka Mihályné tenni mi előttünk ilyen vallást, hogy amely fél telke volt Malom-utczában adta és örökösen vallotta Pus-kás Istvánnak és feleségének Veres Barbarának 21 vonás forintokon (...)”;²⁷
- „(...) jöve mi előnkbe Lőrinc (...) maga szabad akarata szerint feleségével tenni mi előttünk ilyen vallást, hogy amely háza volt Barát-utczán adta (...) Pauman Györgynek 20 német forintokon”;²⁸
- „(...) jöve mi előnkbe Ardó-utczai Tóth András felesége tenni mi előttünk ilyen vallást, hogy amely darab földje volt az Újvárosi Kertalatt adta és örökösen vallotta Lőrinc András uramnak és feleségének egy német fo-rintokon bírassák örökösön szabadosan”;²⁹
- „(...) Diószegi József felesége tön mi előttünk ilyen vallást, hogy amely darab teleke volt Félszer-utczán Huszti Miklósétől elszakadva most már ismét visszaszerezte (...)”;³⁰
- „(...) jöve mi előnkbe macsolai Homoki Gergely felesége tenni mi előt-tünk ilyen vallást, hogy amely pusztá teleke volt Pap-utczában, melynek szomszédsága napkeletről az Újváros sikátora, nap nyugatról Molnár Bálint teleke, adta és örökösön vallotta Kotfis Mihálynak 9 vonás fo-rintokon”;³¹
- „(...) Németi Erzsébet tesz mi előttünk ilyen vallást, hogy amely darab tengeri földje volt Szénégető-utczá végén (...) adta édesfiának Takó János-nak és feleségének (...)”;³²

1797–1798-ban megkötött beregszászi birtokügyekben olvashatjuk, hogy egy bizonyos „Ehhamber(?) Ferenc az Árok- utczában lévő egy házas telkét adta és örökösen által cserélte (?) Andrásnak és feleségének azon házáért és teleknek harmad részéért, amely az Akasztó utczában található”.³³

²⁵ F. 10. op. 1. No 416. 5. o.

²⁶ Uo. No 416. 1. o.

²⁷ Uo. No 1028. 30. o.

²⁸ Uo. No 1028. 56. o.

²⁹ Uo. No 1028. 67. o.

³⁰ Uo. No 1028. 7. o.

³¹ Uo. No 1028. 10. o.

³² Uo. No 1028. 12. o.

³³ Uo. No 1903. 12. o.

Az adásvételi és más jogügyletek során keletkezett iratanyagok alapján táblázatba foglaltam a bennük fellelhető utcaneveket, (2. táblázatban

2. táblázat. Beregszász XVIII. századi adásvételi irataiban előforduló utcanevek

Sorsz.	Az adásvétel dátuma	Utcanevek
1.	1715	Akasztó, Árok, Felső ¹
2.	1761–1770	Ardó, Kis, Pap, Szénégető ²
3.	1768	Akasztó, Ardó, Kis, Kis Kassa, Pap, Újváros ³
4.	1769. február 18-szeptember 2.	Akasztó, Ardó, Barát, Felső, Kis, Malom, Pap, Szénégető, Újváros, Újváros Sikátora, Újvárosi Kertalatt ⁴
5.	1772. január 5–december 31.	Akasztó, Ardó, Felső, Hatházi, Malom, Pap, Szénégető, Tóth, Újváros, Újváros Sikátora ⁵
6.	1775 augusztus–december	Akasztó, Ardó, a város szekérútja ⁶
7.	1778	Akasztó, Árok, Felső, Malom, Pap, Újváros, Újvárosi Kertalatt ⁷
8.	1779–1785	Akasztó, Ardó, Árok, Barát, Felső, Kis, Malom, Pap, Szénégető, Újváros ⁸
9.	1797–1798	Akasztó, Árok ⁹ , Ardó, Kis, Pap ¹⁰
10.	1799	Ardó, Újváros ¹¹

¹ F. 10. op. 1. No 416. 1. 5. 7. 12. o. ² Uo. No 897. 1–15. o. ³ Uo. No 1007. 2–3. 6–7. 13. 17. 22. 25. 35. o. ⁴ Uo. No 1028. 2. 7. 10. 12. 14–16. 20–21. 25. 30. 32. 34–35. 37. 39–40. 42. 45. 56. 66–67. 69. o. ⁵ Uo. No 1098. 1–4. 6. 8–9. 11. 13–15. 17. o. ⁶ Uo. No 1167. 2–3. o. ⁷ Uo. No 1228. 7. 9. 11. 13. 16. 23–24. 28–29. 32. 40. 43. 55–56. 59. o. ⁸ Uo. No 1236. 6. 8. 10. 14. 16. 20–21. 23–25. 27. 32. 34. 36–37. 43–44. 47–48. 50. 53. 57. o. ⁹ Uo. No 1903. 9. 12. 15. o. ¹⁰ Uo. No 1934. 1. 3. o. ¹¹ Uo. No 1954. 2–3. o.

IRODALOM

- BOTLIK JÓZSEF–DUPKA GYÖRGY (1991). *Ez hát a hon...* Ungvár.
- BOTLIK JÓZSEF–DUPKA GYÖRGY (1993). *Magyarlakta települések ezredéve Kárpátalján*. Ungvár–Budapest, Intermix Kiadó.
- CSANÁDI GYÖRGY (2004). *Sorsfordító évek sodrásában*. Ungvár.
- CSATÁRY GYÖRGY (1993). *Levéltári Kalászatok (tanulmányok, szövegközlemények)*. Ungvár–Budapest, Intermix Kiadó.
- LEHOCZKY TIVADAR (1881). *Bereg vármegye monográfiája*. 3. kötet, Ungvár.
- LEHOCZKY TIVADAR (1999). *Adalékok Beregszász történetéhez*. Ungvár.
- ZUBÁNIC LÁSZLÓ (2001). *Beregszászi Kalauz*. Beregszász.